

Geloof, hoop en liefde... gaandeweg;

(3) Getuigenis 2

Lezing

Mijn schapen luisteren naar mijn stem, Ik ken ze en zij volgen Mij. Ik geef ze eeuwig leven: ze zullen nooit verloren gaan en niemand zal ze uit mijn hand roven. Wat mijn Vader Mij gegeven heeft gaat alles te boven, niemand kan het uit de hand van mijn Vader roven en de Vader en Ik zijn één.

Joh 10, 27-30 (NBV21)

Overweging

Beste mensen,

Stel je een wereld voor waar het voor de meesten van ons veel te warm is en veel te stoffig, waar drinkbaar water een uitzondering is, een schoon toilet een luxe, waar er geen of weinig sociale voorzieningen zijn, waar de overheden niet veel doen voor de mensen.

Waar je pensioen afhangt van de vrijgevigheid van je kinderen, als je al overleeft om daar oud genoeg voor te zijn. En in de hoop dat genoeg van je kinderen het zelf overleven, omdat basisgezondheidszorg vaak ontbreekt of tekort schiet.

Waar een alledaagse aandoening als diarree, een blindedarmontsteking of malaria je fataal kan worden. Als je een uitbraak van meningitis of cholera al hebt weten te overleven.

Waar oorlog of conflict met andere etnische groepen een normaliteit is.

Waar het kan gebeuren dat je geboren wordt in een vluchtelingenkamp, met een reële kans om daar de rest van je leven te moeten doorbrengen.

Waar de kans dat je 67 jaar wordt niet al te groot is, en als je het haalt je stokoud en van anderen afhankelijk bent.

Gevoelsmatig ligt die wereld op een andere planeet. Ik noem hem even planeet B. Is there a planet B? Klanten van de Bioplanet kennen het antwoord.

Gemakshalve hebben we onze wereld ingedeeld in 4 categorieën met onze eigen westerse wereld in het middelpunt als model voor de nog niet zo ontwikkelde landen.

We noemen onszelf graag de Eerste wereld. We dachten tot voor kort het goed voor elkaar te hebben en waren gids-continent voor anderen. Ja, we leven wel allemaal met een te grote ecologische voetafdruk en zouden ons veel drukker mogen maken over de opwarming van het klimaat .

Nu we midden in een pandemie zitten horen we daar veel te weinig meer over, trouwens. De oorlog in Oekraïne is een vervelende spelbreker in ons sprookje. En de pandemie is ook nog niet voorbij. Sorry als er hier mensen zijn die dat dachten.

Ondertussen verschansen wij ons in ons fort Europa.

De Tweede wereld, het communistische blok, ooit overzichtelijk door een muur van ons gescheiden, tja, daar liggen we nu, zij het indirect, mee overhoop. Jammer genoeg waren we juist bijna ongemerkt daarvan afhankelijk geworden voor onze energievoorziening.

Nu staat onze welvaart op de tocht en moet er ingeleverd worden, en is de toekomst onzeker geworden.

Dat waren we de laatste decennia niet meer gewend.

De Derde wereld, dat is onze planeet B. Daar komen onze goedkope grondstoffen vandaan, waarvan we liever niet weten hoe die gewonnen worden.

Maar die wordt ook hoe langer hoe meer een bedreiging vanwege al dan niet illegale migratie.

Waar ook wel iets anders over te zeggen valt, namelijk dat we die migratie nodig hebben omdat onze eigen samenleving sterk veroudert.

Dan is er ook nog de Vierde wereld, die mogen we zeker niet vergeten, dat is een zorgwekkend groeiende groep van mensen die in onze eigen wereld uit de boot dreigen te vallen.

China is nog een geval apart waarvan we ook afhankelijk geworden zijn voor onze al of niet nodige goedkope elektronische spulletjes.

Terug naar planeet B met Afrika als grootse vertegenwoordiger. Mijn stelling is: onze wereld, dat is toch vooral planeet B. Zo ziet onze wereld eruit en wij bevinden ons in een kleine uithoek van uitzonderlijke welvaart en we denken dat we het middelpunt zijn.

Om een voorbeeld te geven van hoe klein onze welvarende uithoek is: Congo is even groot als heel West-Europa, en de Verenigde Staten van Amerika passen geheel in de Sahara woestijn. Daar kijken sommigen van op.

Die oorlog in Oekraïne, schijnbaar een ver van het bed show voor de bewoners van planeet B, gaat daar nog lelijk uitpakken. Vanwege toekomstige tekorten aan tarwe zal het brood veel duurder worden. Miljoenen mensen zullen geen brood meer kunnen betalen. Gaan ze in opstand komen? Het lijkt een kwestie van tijd.

Planeet B, dat is het werkterrein van Artsen Zonder Grenzen. Ik heb het voorrecht om voor AZG te werken, zoals de meesten van jullie weten. Ja, ik beschouw het als een voorrecht.

Ik denk dat AZG weinig introductie behoeft. Het gaat om medische noodhulp in conflictgebieden, bij natuurrampen en uitbraken van dodelijke ziektes.

AZG, internationaal bekend als Medecins Sans Frontieres oftewel MSF, werd opgericht door Franse artsen die voor het Rode Kruis werkten, tijdens de burgeroorlog in de Nigeriaanse provincie Biafra, begin jaren 70.

Ze zetten zich af tegen de neutraliteit van het Rode Kruis waardoor ze de rebellen niet konden behandelen.

Als mijn werk voor MSF ter sprake komt, wordt er vaak gedacht dat ik wel arts zal zijn. Maar slechts een derde van de medewerkers hebben een medische achtergrond. Zelf ben ik begonnen als bouwkundige en heb mij later toegelegd op water en sanitatie. Het gaat om het drinkbaar maken van water, en met sanitatie wordt bedoeld het op een veilige manier behandelen van medisch en niet medisch afval in de ruimste zin van het woord.

Ooit, in 1989, letterlijk een half leven geleden, begon ik te werken in een vluchtelingenkamp in Oeganda. Ik werd getrokken door avontuur en het feit dat ik iets kon doen voor mensen in nood.

Gelijk wil ik hier zeggen dat je niet naar Afrika hoeft te gaan om iets te betekenen voor een ander. Daarom respect voor al degenen die in anonimiteit hier al jaren anderen helpen. Dit even terzijde.

Terug naar 1989, MSF bestond nog maar net, en we waren een niche organisatie die met argusogen bekeken werd door de gevestigde orde van de ontwikkelingsorganisaties. We werden soms cowboys genoemd omdat we gingen waar niemand anders heen durfde te gaan.

Dat doen we nog steeds, maar nu kun je gerust zeggen dat MSF een leidende positie heeft ingenomen als de toonaangevende noodhulporganisatie, die een reputatie heeft opgebouwd als het aankomt op snel en kordaat optreden. De financiering van ons werk komt niet van overheden, maar voornamelijk van private donoren zoals jullie.

Misschien minder bekend is dat MSF sinds enige jaren geen geld meer aanneemt van de EU, om te protesteren tegen het vluchtelingen beleid van de EU uitgevoerd door Frontex. Het ging om een bedrag van 40 miljoen euro jaarlijks. Zoals jullie misschien weten is er een boot van MSF op de Middellandse Zee om bootvluchtelingen te redden, de Geo Barents. Een doorn in het oog van sommige politici zoals voormalig staatssecretaris Theo Francken, die zich destijds bij MSF in Brussel kwam beklagen.

Als je de naam van die boot even goochelt, kun je een aangrijpende reportage zien op YouTube over wat er gebeurt op die boot. Het is een film gemaakt door The Guardian.

In 1990 mocht ik werken in Ethiopië, net als nu toen ook geteisterd door een burgeroorlog. Maar toch gelijktijdig onderdak biedend aan duizenden vluchtelingen zowel uit Somalië als Soedan. Lieve zegt altijd dat toeval niet bestaat en iets is dat je toevalt. Wat ons beiden toeviel is dat we allebei werkten in een vluchtelingenkamp voor MSF, Lieve aan de grens met Somalië, ik aan de grens met Soedan. We werkten op 4 dagreizen van elkaar. Maar door omstandigheden moesten we beiden in de hoofdstad zijn, we vonden elkaar en de rest is geschiedenis. Vorige week zondag was onze 30ste huwelijksverjaardag.

Enige tijd geleden werd mij gevraagd vanuit de MSF zetel in Brussel om iets te schrijven wat mij motiveerde om voor MSF te werken. Ik schreef een stukje waarin ik de nadruk legde op het feit dat het dankzij mijn echtgenote is, dat ik al zo lang voor MSF actief ben. Het is niet zo evident om te leven met een uithuizige echtgenoot. Hulde aan Lieve.

Overigens, toen het stukje gepubliceerd werd, hadden ze juist die strofe weggelaten. Het was blijkbaar niet sexy genoeg uit PR oogpunt.

Een 60 tal keer ben ik op missie vertrokken en iedere keer vind ik vertrekken erg lastig. Ik leef namelijk heel graag hier, mijn echtgenote en dochters zijn mij dierbaar. Vertrekken is weggaan uit je comfortzone, zei een Nigeriaanse arts eens tegen mij en ik geef hem gelijk. Er zit een grote knop in mijn hoofd, en op Zaventem gaat die knop altijd om en ben ik weer bewoner van Planeet B, die andere grote wereld waar ik dienstbaar mag zijn.

Geloof, hoop en liefde zijn daarbij mijn bron van inspiratie.

Geloof in de kracht van de overtuiging die een nieuw begin mogelijk maakt.

Hoop die mij in staat stelt om door te gaan met waar ik mee begonnen ben.

Liefde die geloof en hoop inhoudt en richting geeft.

Ik wens jullie allemaal in jullie dagelijkse leven diezelfde inspiratie toe.

Jan Oosterloo
De Lier, Brugge,
8 mei 2022